

# ROBOTCHYJ NAROD

(THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.  
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA  
Published weekly by  
THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA  
Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.  
Subscription \$2.00 a year.

## ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ — одинокі соціал. дем. часопис для цілої Америки; одна одна дає те знання яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на світі, то читай все „Робочий Народ“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

**„ROBOTCHYJ NAROD“**  
Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg Man

## Здавити бестію!

Звісний соціалістичний теоретик А. М. Сімонс написав в „American Socialist“ інтересну статтю під виступом наведеним наголовком, з якою, зі згаданого на єї загальну вартість хочемо познакомити і наших читачів.

Стекла бестія милітаризм закупає свої кляваки і в американське життя. Гроза війни затьмила спершу все проче. — Всякий міг переконатися, що ті так систематично прагнучою переводжені приготування до мордована людей спричинили, ба навіть просто зробили кроваву катастрофу чимем неминучим і длятого тоді загально виступлено проти воєнних приготувань.

Тепер люди зжалися вже з війною і в результаті погодилися з нью. Епідемія духа війни переступила Атлантик. І американські повиністи говорять про потребу воєнних приготувань. Впливові часописи, політики і платні агенти арматного тросту на опіку з жалю криві панамі в кругів армії і маринарки, кричать, що нам треба більше воєнних кораблів і шепчуть про konieczність великої регулярної армії. Се шептане стане вквортці могутним домаганем ся европейського милітаризму.

Если бажаємо, чтобы ся руйнующая брутальная сила не запанувала над американським життям, то остає нам ужити цілої енергії соціалістичного руху в нашім краю. Не вільно в такій справі йти на жадні компроміси. І так вже пекло европейської війни аж занадто заповнене добром волею і уступствами соціалістів.

Для милітаризму і соціалізму поруч себе нема місця на землі. Если оден з них запанує, то другий мусить у-

ступити йому місце. Милітаризм є бестією, котру або треба вигнати поза границі життя, або дозволити, чтобы пожерла все, що повинно існувати в суспільстві.

Першою і найважливішою річю є се, що милітаризму не мож приймати „маліми порядками“. Суттю милітаризму є конкуренційний устрій, а такий устрій кінець кінців може лиш означати силу для нищення конкурентів. Частинний, недостаточний милітаризм є тим, що стрільба в руках труса окруженого небезпечними людьми; в такім случаю стрільба ся просить ся, чтобы її властителя вбити.

Милітаризм, то бестія сама для себе жер приготування, завдяка якому она росте і так довго жере й жере, поки не забракне корму. Если маємо мати армію або флоту, то мусять они бути найсильнішими в світі, бо інакше булби они безвартісні і булби тільки заохотою для наших сусідів, аби нас нищили. Нема зміслу говорити про „демократичну“ чи там горожанську армію. Такі річи ніколи не існували. Ся війна доказала, що кожний крок зроблений в сім напрямі, рівняє ся слабости і що сила є завжди одинокою і наконецною цілю милітаризму.

Автократія є основою доброї організації для вбивання людей. Власть над життям і смертю в воєнних часах мусить бути в руках військової кліки. Сі улюблені вибранці тростів фабрикующих оружіє і панующих визваскувачів, мусять мати власть удареня на ворога, коли они се вважають за відповідне. Інакше не могли бы в найвідповіднійшій хвилі оголосити війни і здобути такі користи у ворога, як Японія, коли перша вдарила на російську флоту, або як Німці, коли ввійшли до Вельгії, або як Злучені Держави, коли вислали воєнні кораблі до Мексика.

По вільно ограниченні того духа самодержавія в мирних часах, если хоче ся, чтобы він сповняв свої задачі на війні. Ініціатива і незалежність мусять бути переможені, поваяк суть милітаризму вимагає безважделного, сляпого послухушенства.

Щобы лучше впоїти того духа, умундуровані панки мусять стати ся героями суспільства і мусять бути обдарені свободою вивиспування своєї касты понад решту народу. Мусить ім бути вільно копати робітника, бити палею цивіліа і безкарно безчестити женьщизну з робітничої класи; подібні правілі, тільки в меншій степені, мусять бути надані всім умундурованим начальникам. Во інакше простий жовнір готов забути, що він є тільки тресованим цвом, якому вільно тільки тоді куцати, коли йому кажуть і що йому ніколи не вільно показувати кляваки своєму панови.

Стала регулярна армія переважшає відностями мордована армію добровольців або наемну. Длясега пануюча класа домагає ся армії зі службою обовязковою і загальною. Если такої ми собі не збудуємо, то сусіди нас випередять, а тоді наша збройна сила стане лиш тягарем дражнячим ворога і грозячим нам загладою.

Треба також ухвалювати воєнні права, які виходили б на користь заводового жовніра. Треба впоїти в люд-

ські умв переконане, що для салних видане бомб з облоків на голови безбронних женьщизні і дітій є річю пляхотною і геройською, але, що вязницею і смертю повинно ся карати звичайного смертельника, котрий опирає ся умундурованому насильникови, врываючому ся до робітничої хати, чтобы нищити добро і забезпечити жінка і дочка робітників.

Мусимо вчити наших синів пошани для морду, для нищення добробуту і для самовільної власти. Мусимо тресувати їх в кадецах для самовільної власти. Мусимо вчити їх в костелах, котрих реалітею є убожане сгову радуючого ся, коли вибраний наряд вбиває женьщизні і діти іншого племени.

Мусимо долавати заохоту всім, що тільки може причинити си до ненавядження інших рас і народів. Мусимо проповідувати евангеліє „божого призначеня“ і „добродійного зеднаня“ і виспости нашої „культура“, аж дійдемо такого ровеня варякці велелі, що нам захоче ся завоювати увесь світ.

Велика ціля масового морду і народного збогаченя ся оправдує всякі средства. Зрада, обманство і брехня мусять стати ся чаме звичайними в пожиттє з другими народами. Так як Рузвелт мусимо квати собі з умов і бути готовими подерти їх в відносинах зі слабшими народами в ролі Колумбія або Вельгії.

Добре узброєний наряд мусить вчити філософії вихвалювання ся, кровю опливаючої філософії. Учителями такого народу мусять бути Нітше, Трічки, Мінстербарди, а його денниками Горети, Робсоуни і Рузвелти.

Ступивши раз на таку дорогу, не можемо, не вільно нам задержати ся в поході, поки буде еще находити ся денебудь кусень землі, який треба би кинути тій бестії під ноги. Бо еслисьмо сего не зробили, то моглисьмо стати ся слабшими від нашого сусіда, котрому грозимо і котрого запрошуємо до взаїмного мордованя ся.

Наші женьщизни мусять стати лиш родителками жовнірів і фабричних невільників. Завдяки винаходам попередних робітничих поколінь можемо тепер дійти до висоти, на якій стоять дікі люди; можемо зложити на рамена женьщизні і старців всяку ужиточну працю в тій цілі, аби зберечи молодіж для взаїмного вбиваня ся.

Можемо йти сего дорогою аж до послідного степеня, або вернути ся в ной і вступити на іншу дорогу, ведучу до братерства народів, загальної народоласти і рівности, міжнародної солідарности і взаїмної помочи; до світа вільних і щасливих мужів і жінок. Але не можемо рівночасно йти по обох сих дорогах. Маємо до вибору або капіталізм з пеклом конкуренційного милітаризму, або соціалізм враз зі спільним вживанем сего світа. Настав час вибору. Милітаризм, в сути річи, се лиш кроваві — пазурі бестії капіталізму.

Хто тільки стає в обороні якоїнебудь форми милітаризму, якийнебудь оружний приготувань до масового мордованя ся, той боронить найбільше нищення гідну властивість капіталізму; і не може він брати участі та забирати голосу в соціалістичних науках і в нашім русі. Правдою також є в другої сторони, що хто тільки

хоче знищити сего потнора, рію людства і ось тепер є смертя, той мусить стати в є дату мусимо ся сшпити, бо шпям порогом.

## Хліб наш н

Чорний желізний велетенська повертаючи видним над морв руба хвостом, привалює свої чорні пельки-трьоми і ледве помітний димок з вели Віл тогось жде. Він жде соб з широких ланів України.

Він, отой велетен з прланцюхами, з якимсь незрозанав бурливих хвиль океану проліз у Дніпрових гирлах плавнів щоб набати своє те скийт” хлібом.

Він жде, горлий і самовраз полдєть ся в його. Пови з собою кільки пригорщ зол хліб.

І справді, вже пливуть. неть ся, немов стара обшари ватор і люди забігали по голатай „чужоземцеві“, над

І хліб послав ся у вели його сине елеватор, його не під вагою й обливаючесь з і ціла юрба жінок і дівчат, мносять його відрами і кидак

І желізний велетен задважно-дише, видихаючи з с і його самого, і всіх людей, Сонце золотить той пил, а з сичама скляних очей город, личезна пірамїда вибілених і мочить.

А він би міг сказати бо Тут широкими струмля „чужоземця“ хліб, а там гет на необмеженні просторах

Там, у обдертих хатах, цею люди і білі, тонкошій діти... сидять без хліба. Його забрано за податки, за землі і вмирати на й з голо

Його забрано. І ось він тня, у черева сотень таких Город знає се й мовчить як „чужоземець“ глитає глибоке осідає в воду.

Ось він уже нажер ся д не пролізе в гирлах... І він буде з його, він поки що не Завтра він рушить до дуть їти отой хліб, що такв ка пригорщ золота, і будуть сміяти ся з людей, що вмі широких панських лазах в то їсти...

## 3 думок

1. Панамський канал коштував 353 мільонів доларів. Таку суму суму видає тепер Европа кожного тижня на війну... Добрий остраз цивілізації, що то одноу рукою будує, а другою руйнує.

2. Наказує нам Франко — Не молись ся вже більше до Бога Най явить ся нам царств твоє — Во молитва слаба там підмі

Де роботи й гроша не стає 3. Великий час, аби народ прокинувся з виковіснє і став сам собі формуватобетавини, серед яких жв Хай вже раз спочинуть те що до тепер дбали про дковне і тілесне добро севелити; хай „пастирі і аз родіть вечерняють і лягають спати, а ми поможемо заснути сьпіваючи з ти

Немирович-Данченко.

## Побосвище.

В багні заряжали і сторчать цілі сотки скринь, наповнених амуніцією. На дорозі лежать купаи гарматні кулі, та всоуди видно тисячі набобів, що їх порозкидало втїваюче-військо. Але ніхто ані тих кулі ані тах набобів тепер не збирає; побідники мають важнійшу роботу.

Ось видно побиті коні, з повідриваними головами та з порозриваними животами. Тут бачиш одну половину коня — там другу половину — а дальше лише кусники з бідної зьвірня так порозкидані, що ніякий майстер не міг би з них назад зложити цілого коня. Дальше видно вже сьпучлі трупи воєнків, а доторкнути ся такого трупа, зараз тахве та пухлина, тіло ломить ся і стає плоске як дошка. На кожнім кроці видно на боевищах жертви людської ненависти і злости. Трупи людей та зьвірят (головно коний) в найріжнійших положенях. Видно, на примір, коня, котрий голову і ноги взяв під себе та вже їх не випростує, або знов інший лежить перевернений а ноги стерчать як чотири великі сьвічки при катафалку. Не годеи чоловік на те давити ся, а до того не можна тут довше задержувати ся, бо заносить страшним смородом і вадуючи від стерня.

Але вже тяжко найти сумнійший образ, як подивити ся на порозкидані на всі сторони людські трупи.

Зьвірня як злохве, то не таке страшне, але моровом пропихає чоловіка, як бачиш ті сотки засталих в передсмертних судорогах людських трупів. Бачиш, як один підніє над чолом руку, якби боронив ся перед ударом і так застиг. Другий труп зівнув ся і ніби оглядає руку другого трупа, начеб лікар. Третий знова цілий скрутив ся, як шруба, а при тім, вигнувши хребет в каблук, — на голові його сидить великий чорний крук і клеє очі нещасного молодого жовніра.

Інший труп з відірваною до половини чашкою, з котрої, як з переверненої миски, вже витік мовок на землю, а це янший лежить з покаліченими губами, і вибитими кулею зубами і цілою калужою сцїпенілої вже на варку крови.

І такі страшні образи на цілім побосвище.

Тому властиво доперва по війні можна пізнати, як війна страшна, яка люта і жорстока.

Сєргій Вердяєв.

## Війна.

Гадуюко підкравшись тихо До роду людського, війна, Несе з собою тяжке лихо, Злобу та смерть несе вона. Во допустила дипломатя, Щоб загорів ся Влажній Схід: Одним достануть ся потрати, А другі діждуть ся побід! Шкода жінок та бідних діток: На кошт їх хижий капітал Знов підійма” свій варобіток, — Дорогоцінний ідеал! Вез жалю губить він народи, Руїнує цілі краї, — І що йому чужі прагоди,

Де бачить вагоди своєї? Тут в бруд затопчуєт ся право, Панує груба сила тут: Сліпих борців химерна слава Калічить і життя і труд! Прострілюючи кулями груди, Жаль забувають і любов, Ворогам духом пияні люди, Мов зьвірі, проливають кров... Се — ніби добрі християни, — Ні, бо Христос заборонив Наносить нашим ближнім рани, Та верх взяв сатанинський вплив! Давно Євангелського Слова Забули заповіти ми, — Заволоділа сьвітлом нова, Фальшива віра Князя Тьми!... Йому потрібно жертв без ліку, Ненавсть сіє тільки він, Щоб не піднятись чоловіку Уже більш з-під трупів та руїн... Він праці чесної не хоче: Рад придушити її у млі, — Братерство дороге робоче Жадає знищити на землі... А гіршої немає кары, Ніж ся убійницька війна, Та пекельній пожари Пі море грізних бід без дна: Лише злодійство повне мука!... Скорійш би Грек і Славянин І Турок — Простягнули руки Друг другу в лішшу з воїх ходин! Нехай на миру стану спільно Племена рабські стануть враз! І розцвітє ім мирний рай, Де нині бють ся мимовільно!



## Людина людину.

Се було під Городком. Командант російської роти поручив кадетови, щоб взяв кількох воєнків і довідав ся про становиско та силу неприятеля. Кадет взяв з собою десять воєнків. Була година 11 вночі. До австрійських шильдвахів повзали люди, котрі від часу до часу задержували ся і надсдухували. Неприятель находить ся о сто кроків перед ним. Воєки станули, а кадет відізав ся до них: — Ви лишите ся тут, зі мною піде лише капраль. Злухайте і будьте готові на перший сигнал. Оба зникнули в темряві. З великим трудом повзали наперед. Терне дерло ім коліна і руки. Раптом почули кроки. Був се австрійський шильдвах. Його постать зарисувала ся перед ними. Кадет наче тигр кинув ся на Австрійця і руками задусив його. Мертвий ворог лежав у болоті. Над ним похилив ся кадет і почав його розбирати. Побіч стояв капраль з револьвером в руці і бистро оглядав околицю. За кілька минут кадет, убраний в австрійський мундур, машерував далі. О сто кроків дальше надбав другого шильдваху. Він агинув як перший. В його мундур убрав ся капраль. Оба спокійно машерували далі і вивідали ся чого ім треба було. Зоріло. Поле Городка заслане вже було австрійськими трупами...